

4 rádió mellett

A Kossuth adó Csak arra vagyok kíváncsi... című műsorának nem hallottam minden adását, pedig a cím — Csak arra vagyok kíváncsi... — figyelemfelkeltő. Kissé tán fellengzős is. Az viszont megállapítható, hogy a címbe szöveges, „kötekedő” műsort sejtet. De kellemes csalódás éri a rádióhallgatót, mert a bizonyos rendszerességgel, ám nem túl gyakran jelentkező Csak arra vagyok kíváncsi... riportjaiból, beszélgetéseiből egyáltalán nem a felszínesség cseng ki. Sőt! Az ország sorsával, tehát sorsunkkal, életünkkel, jelenünkkel és jövőnkkel foglalkoznak a megszólaló emberek — aggódva és szeretve, gondolkodva és tördőve.

A sorozat hétfő esti adásának ajánlásaként ezt olvashatuk a rádióújságban: „Fiatal értelmiségiek kérdései: Az egyéni, „boríték” és a közjavak viszonyáról — A szociálpolitika tartálékairól — A képviselői rendszerről — A generációváltás folyamatosságáról”.

Mindennapjaink néha kényesnek mondott vagy annak vélt kérdéseit villantotta fel már az ajánlás is, a fiatal értelmiségiek (például egy filmrendező, egy szociológus) elmélkedései is. Figyelemreméltó volt a kérdezők nyíltsága, a válaszadók — köztük egy miniszterhelyettes, egy minisztériumi osztályvezető — gondolkodásra, továbbgondolkodásra készítő állásfoglalása.

Ragadjuk ki a témák közül a súlyánál fogva talán legfontosabbat. Hogyan lehet az, hogy húsz éve szemmel láthatóan gyarapodik az egyén, miközben az ország nem gyarapodik ehhez mérten arányosan? — hangzott a kérdés. Miért tartjuk leromlottnak egészségügyi hálózatunkat? Zsúfoltak, helyenként romosak az iskolák: a városi lakótelepek, a falvak egy része csupán vegetatív létet biztosít az embereknek; korszerűtlenség a vendéglők, piszkosak, szellőztetlenség a mozik, lakásgondokkal küszködünk, miközben virágzó kiskertekre, gombamód szaporodó és izléstelen stílusú vikendházakra csodálkozhat rá az országban utazó...

Talán túlzásnak tűnik mindez. Az viszont tény, hogy ilyenek is vannak, és beszélni kell róluk. Hiszen például egy ma átadott huszonnégy tantermes, csupaüveg, csupafény általános iskola nem feleltetheti el a szegényes iskolákat. Ha egy kalap alá vennénk az egészet, nem is olyan rossz átlag jönne ki. Átlaggal, átlagszemlélettel azonban nem sokra megyünk. Tény viszont, hogy gyarapodunk, ha mostanában mérsékelt ütemben is. És közben az arányok is változnak.

Elhangzott a másorban egy töprengésre készítő adat: 1960-ban a lakossági összjövedelemből 80 százalék volt munkabér, 1980-ban 67 százalék: a többi nyugdíj, családi pótlék, egyéb szociális juttatás. Világos, hogy ez az arányeltolódás — mondhatnánk: aránytalanság — az állam zsebére megy. Érezzük is ezt, amikor az egészségügyi hálózatról, az iskolákról van szó, mondta a miniszterhelyettes.

H. A.

Megjelent a Béke és Szocializmus

William Kashtan, Kanada Kommunista Pártjának főtitkára „Az erópolitika esztelenessége” című cikkében a katonai fölényre törekvés értelmességét és céltalanságát mutatta be, szembeállítva azt az egyenlő biztonság alapuló leszerelés elvével. Délkelet-Ázsia ma a világ egyik „forró” pontja. Nguyen Duy Trinh, a Vietnami Kommunista Párt PB tagja ismerteti azokat a javaslatokat, amelyeket Vietnamban Laosz és Kambodzsa a térség békéjé érdekében tett. Nagy Britanniá Kommunista Pártjának XXXVII. kongresszusáról tájékoztatja a folyóirat nemzetközi olvasótáborát Ian McKay, a párt PB tagja.

„A forradalmi párt vonásai” címmel közli a folyó-

irat azokat a válaszokat, amelyeket a szerkesztőségnek a forradalmi szervezet általános és sajátos vonásaira vonatkozó kérdéseire három afrikai forradalmi párt, az angolai MPLA-Munkapárt, Mozambik Felszabadító Frontja és a Madagaszkári Függetlenségi Kongresszus Pártja vezető személyiségei adtak. Milyen tényezők határozzák meg, hogy a gyarmati sorból kiemelkedett államok a társadalmi fejlődés melyik útját választják? Erre keresi a választ elemző írásában egy indiai, egy szovjet és egy dél-afrikai szerző. Wiesław Klimczak, a LEMP képviselője „Esztelen lépések” címmel kommentálja az Egyesült Államoknak és szövetségeseinek lengyelelles kampányát.

„KÖZÖS ÜGYBEN — összefogással!” Ezt a kissé plakátízű címet viseli egy üzemtörténeti pályázat kiírása. A lényegét azonban, hogy tudniillik az üzem hagyományainak összegyűjtése és megőrzése a vállalat valamennyi dolgozójának érdeke, s hogy csak együtt végezhetik el ezt a szép munkát, pontosan kifejezi. Mégpedig olyan körben, ahol eddig jószíval ismeretlen volt az üzemhez, a munkahelyhez való kötődésnek ez a formája, holott a vállalat története átfogja a felszabadulás utáni történelmünk jelentős szakaszát: a Volán 19-es számú Vállalatról van szó. A pályázatot a közművelődési bizottság hirdette meg a vállalat és a szakszervezeti bizottság nem kevesebb, mint 80 ezer forintos támogatásával.

Az az idősebb munkás, vagy tisztviselő, aki nekiül, hogy megírja személyes emlékeit a harminc-negyven évvel ezelőtti időről, minden bizonnyal ezt szakmai-emberi tapasztalatainak megőrzéséért is teszi. Az a fiatal, aki felfrappozza a régi iratokkal a vállalati irodában vagy a le-

Gyűlnek a tárgyak, az emlékek

A Volán történetét kutatják

váltárban, hogy megismerkedjen munkahelye fejlődésével, gazdálkodásával, tegye ezt akár egy pályamű sikeréért, akár mert KISZ-feladatként vállalta, fokozott figyelmet fordít a szűkebb környezetre. A szocialista brigád pedig, amely üzemtörténeti gyűjtemény létrehozására vállalkozik, a régi tárgyak, dokumentumok összegyűjtésével és bemutatásával egyenesen bizonyítékot nyújt arra, hogy szereti a munkáját és ragaszkodik hozzá.

De van ezeknek az akcióknak kifejezetten szakmai, sőt talán gazdasági hasznuk is. A Volán például számít arra, hogy a vállalat múltjáról és jelenéről összegyűjtött, feldolgozott anyag segít a pályaválasztási propagandában, a pályakezdekők felkészítésében, beilleszkedésében — és

Például

a ginzeng

Tavaszi kozmetikumok

A természet szolgáltatja tavaszi levegő- és napkúra mellett különböző kozmetikumok is segítik szervezetünk tavaszi regenerálódását, felfrissülését, szépítését.

Ilyenkor tavasszal lekerülnek rólunk a sapkák, kucsmák, kalapok, a télen gyakrabban bezsírosodott, korpás haját, fejbőrt kitűnően rendbehozza a különböző gyógynövényeket, kamillát, paprikát, kőményt, szalicilsavat tartalmazó Vebor-hajszesz. Használata egyszerű: a samponnal megmosott haját, fejbőrt szárítás után a hajszesszel bedörzsöljük. A kúrát kétnaponként kell megismételni 7-8 alkalommal egymásután.

A ginzeng-krem ráncsimító hatású, lágyvá, puhává teszi az arcbőrt. Száraz és zsíros bőrre egyaránt hatásos, alapozóként is használható. A lesimított arcbőrre a készítményt kézzel kell bedörzsölni.

A jegesmedve emblémával ellátott Polar Bear nevet viselő kozmetikum — folyékony balzsam. Hatása kettős. Egyrészt megfázásokra a balzsamból néhány cseppet forró vízbe kell önteni és így inhalálni: másrészt higítás nélkül a fájdalmas, fájó testrészt, testfelületet naponta kétszer-háromszor kell bedörzsölni a balzsammal.

„A zene többet mond, mint a szó”

Egy éjszaka Anthony Braxtonnal

Egy chicagói születésű világsztárt kerestem a győri Petőfi Sándor Városi Művelődési Központban, egy olyan rendkívüli egyéniséget, aki négy hangszeren játszik és zeneszerzőként is gyakori a világranglisták élén. Olyan muzsikuss, akinek koncertjére Bécsből Debrecenig utaztak Győrbe a jazz-muzsika kedvelői. S találtam egy rendkívül szerény, sötétbarna bőrű, szürkepulóveres fiatalembert, aki csendesen húzódott meg a társaságban, mellette még tokjában a szaxofon, talán már a fellépésre gondolt, vagy a több ezer kilométerre lévő otthoniakra, aztán készségesen állt fel, hogy interjút adjon.

— Ez az első utam szocialista országba. Pár évvel ezelőtt ugyan készültem Varsóba, de szervezési okokból meghiúsult az a látogatás. Most itt egy okból vagyok szomorú, hogy csupán egyetlen éjszakára jöttem, s nem láthatom a vidék arcát, az ország tájait. De remélem a mostani magyarországi koncert a kezdet, amelyet még sok látogatás követ a jövőben.

— Ha a vidéket nem is láthatja, találkozhatsz emberekkel, elsősorban muzsikusokkal. Ismer-e valakit a magyar jazz képviselői közül?

— Egyetlen lemezem van csupán, dr. Szabados György, zongorista játékát ismerem. Vele fogok itt ma este fellépni koncertem után.

— Milyen érzés úgy kiállni a közönség elé, hogy azal, akivel játszsz, még soha sem találkozott, sohasem zenélt együtt?

— A zenének nyelve van. Művelőjének egyéniségéről, a valóság vibrálásáról sokkal többet árul el, mint egy esetleges beszélgetés. Állítom, hogy jobban ismerem valakit, akinek az előadását hallottam, mint akivel már találkoztam személyesen. De nem tudom, hogyan játszok. Az együttműködéstől ezért nem félek. Ráadásul az ember barátokra talál minden egyes fellépésén, s ez sem utolsó szempont.

— Sokat utazik. Tegnap Milánó mellett lépett pódiumra, holnap már Texasban találkozok rajongóival. Ezek szerint sok barátja lehet, sok ezer emberrel találkozott már a zene jövőtől...

— Sok embert ismerek, ezer barátom van, de igazán közeli csak néhány. Mégis, azt hiszem, szerencsés vagyok, hogy egyáltalán lehet ennyi távoli, majdnem barátom.

— Hogyan él, amikor nem utazik?

— Úgy, ahogy Ön. Vagy bárki más. Ha otthon vagyok, ugyanazokkal a dolgokkal foglalkozom, mint bárki, akinek felesége és két gyermeke van.

— S a gyerekeket sikerült megnyerni a muzsikának?

— A fiam hároméves, ő már ismerkedik a hegedűvel, tanulja a használatát. A lányom egyéves, meg kell mondanom, ő még nem játszik egyetlen hangszeren sem — mondja és nevet. Minden bizonnyal egyelőre járni tanul.

— A világhírű mindenütt hosszú az út. Mindenütt nehéz a kezdet, legyen bár popzenész, vagy klasszikusokat játszó muzsikus a pályakez-

g. b.

Ismerkedés a munkával

Kézügyességi-fejlesztés, munkára nevelés a célja az iskolai gyakorlati oktatásnak. A gyerekek ott ismerkednek meg a fa, a különféle fémek megmunkálásának elemi fortélyával, s szeretik meg talán a velük való munkát. Képzünk a kajárpécsi iskolában készült, ahol a nagyobb fiúk már az elektromos szerelési munkákkal ismerkednek, míg a lányok — a háztartással kapcsolatos ismereteket sajátítják el: főzés, szabás-varrás, kötés, horgolás, meggyvás. Képzünk: gyakorlati foglalkozás az ötödik osztályosok részére.

Nálunk a jazz-muzsikusok helyzete még nehezebb, hiszen míg a másik két kategória képviselői ország-szerte népszerűek, a jazz-muzsikusok ismertsége csupán egy szűkebb, a műfajért lelkesedő rétegre terjed ki. Milyen volt az ön indulása, milyen széles körben ismerik az USA-ban a jazzt?

— Sokáig nálunk is hasonló volt a helyzet, nehéz az indulás. Klasszikus zenét tanultam, aztán filozófiát, majd ezt követően pártoltam át a jazz-hez. De azt kérem, most már ne beszéljünk jazz-ről. Már nem határozza meg ez a fogalom azt a zenét, amit művelünk. Időszakosan, előadástól függően túllép ezen, felhasználja a klasszikus zene vívmányait Amerikában éppúgy, mint Nyugat-Európában, s Kelet-Európában. A befogadók sem képeznek olyan zárt réteget, mint korábban. Az emberek, akik szeretik a művészi zenét, szeretik azt, amit csinálunk — ha az művészi.

— Mindig más-más felállásban lép pódiumra, más-más társakkal — már persze, amikor nem egyedül. Voltak-e emlékeztető koncertek, olyan partnerek, akikkel szívesen játszott együtt?

— Bonyolult dolog ez. Perceként, kompozícióként függ, mikor érzem az ember: ez jól sikerült. Sokakkal átéltem már azt az élményt, amire azt mondhatom: csodálatos. Olykor egy hosszú koncert pár pillanata adta meg ezt az örömet.

Beszélgetés közben időnként elgondolkodik, lehajlítja fejét Anthony Braxton. Mint kiderül: ismerkedik, figyel, próbálja megfelfedezni, milyen ember, milyenek a gondolatai, milyen érzelmek kavarnak bensejében annak, akivel nem sokára együtt muzsikál. Odalenn, a művelődési központ aulájában ugyanis éppen dr. Szabados György zongorázik. Aztán hamarosan színre lép, s fitytyet hányva a hangszere hágyományos hantartományának olyan érzelmeket, gondolatokat, mondhatnánk: filozófiát közvetít, amely valóban többet árul el, mint egy beszélgetés. Sírás, erőszak, félelem sugárzik ebből a zenéből, s a több nyelvű közönség egyszerűen nem veszi tudomásul, hogy mülk az idő, hogy a koncertnek is egyszerű véget kell érni. Ütemes taps, s Braxton. Braxton-kórus búcsúztatja az egyetlen éjszakára Győrbe látogatott muzsikust.

Pió Márta